

laslo vegel

istraga

Noću si se spustio na primorski aerodrom.

Vazdušni put je izazov, rizik, od kojeg se plašiš, more je nekadašnja mogućnost, o kojoj si imao dosta vremena da razmišljaš. Vazdušni put je jedna koncentrovana forma putovanja: put se skupi, doživljaj nabrekne. U tvojoj unutrašnjosti put još nije postao živo osećanje, a ti si već stigao, detaljno rekonstruišeš u glavi čitav put, pejzaž, koji nisi video, sela, koja nisi ugledao, ritove, planine koje si očekivao, vireći kroz mali prozor.

Preko aviona putovanje se destilira, a destilat je strah i naknadni doživljaj.

Noć. Viriš kroz prozor: gde je more? Gde je labudova pesma mogućnosti, ta sasvim vazdušasta forma, koja ti je nekoć pomagala da se snalaziš i orijentišeš, i koja je bila tvoj moralni etos i tvoja ozbiljnost.

Divno je ono bitisanje, čiji je beskraj sigurna tačka.

Žmirkaš dole u tamu: vidiš provaliju. Koliko god duboko zaroniš u nju svojim mislima, tim više osećaš tišinu, i ispipavaš dno provalije.

Gde je more? Gde su mogućnosti koje je predstavljalo more? A kada se suprotstave rizik i mogućnost, tada ti, u ovoj sumnjivoj ravnoteži, uzdrman, držiš se stvarnosti, i saznaješ, iznenađen, — pomislivši na tok svog života — da te je ona uvek okružavala, da je uvek postojala, i da si i čak tada bio s njom kada si sanjario.

Stropoštavaš se: mogućnost može da postane stvarnost, ali stvarnost ne postaje mogućnost.

Bacaš kratak pogled na časovnik. Možda još samo nekoliko minuta i čućeš šum talasa, raduješ se da si srećno stigao (vratio se) izbio se. Vratio se — gde? Tebi more nikad nije bilo pristanište, s njim u vezi, nikad nisi pomišljao na prispeće. U moru je sadržana forma i mogućnost — zašto misliš da si stigao?

Da li se prispeće može shvatiti kao dvosmislena pojava? Možeš li ga proglasiti za opijum puta, za oružje stvarnosti? Prvo si mislio da stvarnost nije ništa drugo no zemlja, voda, drveće, čitava priroda, drugi čovek, odnosi među ljudima, zajednica. Tek si potom shvatio — kada se vreme staložilo u tebi, kada si se već sprijateljio s njim — da vreme daje gornjim stvarima karakter stvarnosti.

Ali šta sad da činiš? Tebi je more bilo tvoj lični beskraj, kako da se bori ovaj beskraj sa drugim; sa vremenom. Da nisi postao izdajnik? Uvideo si da lebdiš između dva beskraja. Pravac tvog tunela puta označavaju ova dva beskraja, i ovaj tunel je tvoja stvarnost.

Plašiš li se da stigneš? Šta ćeš imati u rukama? Opijum, ili oružje, eventualno, i jedno i drugo.

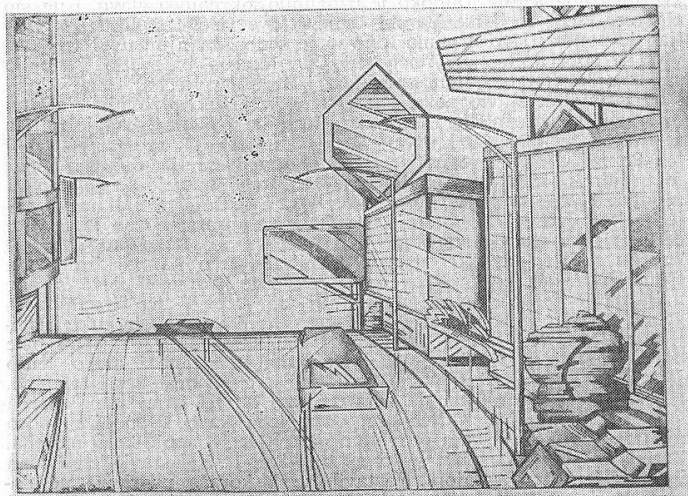
Perspektiva puta umnožava more. Imaćeš vremena za razmišljanje.

Nisi se izbio. Nisi stigao. Nisi se vratio. O tome misliš, dok si na putu.

Ali, dok se koprcas među beskraja, znaš da nisi u pravu. Znaš da ćeš za nekoliko minuta pokajnički, pokorno, gledati more.

Kuda vodi tvoje lelujavo bitisanje? Šta to držiš u rukama posle svega?

Preveo s mađarskog
Arpad Vicko

gless nicolas (Španija) »avenija«